

EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning

om *gemensamma bestämmelser* för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden samt Europeiska havs- och fiskerifonden, och om finansiella regler för dessa fonder och för Asyl- och migrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för gränsförvaltning och visering, (COM (2018) 375);

de *fonds specifika förordningsförslagen*, ett förslag till förordning om särskilda bestämmelser för målet Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) med stöd av Europeiska regionala utvecklingsfonden och finansieringsinstrument för externa åtgärder samt ett förslag till förordning om en mekanism för lösning av rättsliga och administrativa problem i ett gränsöverskridande sammanhang (COM (2018) 372-374, 382, 390 och 471-473).

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Stockholms län har getts möjlighet att inkomma med synpunkter på remiss avseende Europeiska kommissionens förslag enligt ovan.

Länsstyrelsen är positiv till att sammanhållningspolitiken fortsättningsvis kommer att investera i alla regioner och att Sveriges del i anslagsbudgeten kommer att ligga på ungefär samma nivå som tidigare.

Länsstyrelsen ställer sig även positiv till kommissionens ambitioner om förenkling för att minska den administrativa bördan och ökad flexibilitet för att möta nya behov genom förslaget om *gemensamma bestämmelser* för sju fonder.

Mot bakgrund av den ökande urbaniseringen är det viktigt att stödja hållbar utveckling i städerna. Länsstyrelsen är därför positiv till ett något ökat fokus på hållbar stadsutveckling. För att utveckla samspelet mellan stad och landsbygd ser vi dock ett behov av fortsatt nära samarbete med den europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Det är också viktigt att utveckla synergier mellan sammanhållningspolitiken och andra politikområden, exempelvis mellan regionalfonden (ERUF) och det nya forskningsprogrammet Horisont Europa i syfte att bidra till innovation och smart specialisering.

Det finns skäl att ytterligare betona vikten av att involvera lokala och regionala företrädare i partnerskap och i utveckling och genomförande av programinsatser. Enligt länsstyrelsen finns viss risk för att den territoriella aspekten tappas bort i den nya, breddade Europeiska socialfonden (ESF+).

Avseende territoriella samarbeten (Interreg) är Länsstyrelsen bekymrad över förslaget om att gränsöverskridande samarbeten ska begränsas till regioner med

Datum
2018-09-03

Beteckning:
101-30552-2018

Ert diarienummer
N2018-03829-RTS

landgräns, eftersom detta riskerar att försvåra mindre samarbetsprojekt inom Östersjöområdet.

Länsstyrelsen betonar att minskade av insatser för långsiktig integration i den nya Asyl- och migrationsfonden (Amif) behöver kompletteras med motsvarande insatser inom andra program, huvudsakligen inom ESF+.

Länsstyrelsen är positiv till resursökning till Fonden för inre säkerhet (ISF) och påpekar vikten av att förutom krishantering och mobilisering inom försvaret även är viktigt med insatser för ökad krisberedskap inom civilsamhället.

Däremot avstår Länsstyrelsen från att lämna synpunkter på specifika förslag avseende havs- och fiskerifonden (EHFF), mekanism för lösning av rättsliga och administrativa problem i ett gränsöverskridande sammanhang (ECBC) och instrument för gränsförvaltning och visering (BMVI).

Länsstyrelsens synpunkter

Nedan följer synpunkter på EU-kommissionens förslag till gemensamma bestämmelser samt fondspecifika förordningar.

EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden samt Europeiska havs- och fiskerifonden, och om finansiella regler för dessa fonder och för Asyl- och migrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för gränsförvaltning och visering, (COM (2018) 375);

Kommissionens förslag för förenkling och ökad flexibilitet innehåller i huvudsak följande förslag:

- En gemensam uppsättning regler för de 7 ovannämnda fonderna, som genomförs med delad förvaltning.
- En ökad målkoncentration, från 11 till 5 tematiska mål.
- Ett programgenomförande där de första fem åren i budgetplanen planeras initialt och de sista två efter en fördjupad halvtidsöversyn.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen ställer sig positiv till kommissionens ambitioner om förenkling för att minska den administrativa bördan och ökad flexibilitet för att möta nya behov, i enlighet med önskemål som framkommit i de offentliga samråd som föregick kommissionens förslag om budgetram för perioden 2021–2027.

Länsstyrelsen är även positiv till att sammanhållningspolitiken fortsättningsvis kommer att investera i alla regioner, fördelade på tre kategorier, och att Sveriges del i anslagsbudgeten kommer att ligga på ungefär samma nivå som tidigare.

Datum
2018-09-03

Beteckning:
101-30552-2018

Ert diarienummer
N2018-03829-RTS

Länsstyrelsen har noterat att den europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling inte inkluderas i förordningen om gemensamma bestämmelser, och vill betona vikten av att säkerställa synergier och ökad integration av stad och landsbygd inom regionen.

Länsstyrelsen ser även ett behov av att utveckla synergier mellan sammanhållningspolitiken och andra politikområden, framför allt regionala forsknings- och innovationssatsningar inom det nya forskningsprogrammet Horisont Europa.

Det finns även skäl att ytterligare betona vikten av att skapa delaktighet genom att involvera lokala och regionala företrädare både i partnerskap och i utveckling och genomförande av programinsatser. Här bör regionala utvecklingsstrategier (RUS) spela en viktig roll för att tydliggöra regionala förutsättningar och strategiska prioriteringar (exempelvis s.k. smart specialisering).

Synpunkter på artikelnivå

KAPITEL I

Artikel 1. Syfte och tillämpningsområde och 2. Definitioner

Länsstyrelsen noterar att kommissionen inte avser presentera en övergripande strategi (motsvarande EU2020-strategin) för Europas utveckling. Länsstyrelsen anser emellertid att en gemensam strategi med vision och mål för unionen är viktig för att EU:s medlemsstater och regioner kan arbeta mot gemensamma mål. En strategi för Europa bidrar till sammanhållning av EU:s regioner, underlättar sektorsövergripande flernivåsamverkan som ger hävstång för nationellt och regionalt utvecklingsarbete. Därutöver anser Länsstyrelsen att en gemensam unionsstrategi på ett pedagogiskt vis bidrar till förståelse för hur fonder och finansieringsverktyg ska bidra till Europas, medlemsländernas och regionernas utveckling.

Förslag till Europaparlamentet och rådets förordning om Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Sammanhållningsfonden, (COM(2018) 372)

Enligt kommissionens förslag till flerårig budgetram föreslås att €273 miljarder ska anslås till dessa fonder. Sverige tillhör inte de länder som p.g.a. svag ekonomisk utveckling kan ta del av Sammanhållningsfonden.

För utvecklade länder som Sverige ska minst 85% av resurserna koncentreras till två mål 1; Ett smartare Europa (innovativ och smart ekonomisk omställning) och mål 2; Ett grönare och mer koldioxidsnålt Europa, varav 60% på mål 1.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen anser att förordningsförslaget i sin helhet innehåller viktiga åtgärder som syftar till att förenkla genomförandet av fonderna och därmed öka förutsättningarna att nå resultat inom berörda områden. Länsstyrelsen anser vidare

Datum
2018-09-03

Beteckning:
101-30552-2018

Ert diarienummer
N2018-03829-RTS

att en central utgångspunkt är att minska den administrativa bördan för stödmottagare för att fonden ska kunna nå resultat och effekter.

Mot bakgrund av den ökande urbaniseringen är det viktigt att stödja hållbar utveckling i städerna. Länsstyrelsen är därför positiv till ett något ökat fokus på hållbar stadsutveckling i budgeten.

Synpunkter på artikelnivå

KAPITEL I: Gemensamma bestämmelser

Artikel 2. Särskilda mål för Eruf och Sammanhållningsfonden

Länsstyrelsen anser att föreslagna mål för fonderna är relevanta, en naturlig fortsättning på de tematiska målen i EU2020 samt att målen speglar utmaningar som Europas regioner möter inom området.

Länsstyrelsen vill särskilt understryka betydelsen av ett fortsatt fokus på smart specialisering som ett led i att stärka styrkeområden i EU:s regioner. I sammanhanget anser Länsstyrelsen att förslaget om att "Seal of Excellence"-projekt – som klarat utvärderingsprocessen i ramprogrammet för forskning, Horisont2020/HorisontEurope – kan söka stöd från ERUF eller ESF+ under de gemensamma bestämmelserna, är positivt.

Artikel 7. Indikatorer

Länsstyrelsens uppfattning är att indikatorsystemet i så stor utsträckning som möjligt ska vara gemensamt för samtliga regionalfondsprogram för att underlätta uppföljning och utvärdering av insatser och därmed ge kunskap om insatsernas resultat och effekter. Länsstyrelsen förordar därför att gemensamma output- och resultatindikatorer som redovisas i bilaga I bör användas och att enskilda programspecifika indikatorer endast i undantagsfall bör godkännas.

KAPITEL II Särskilda bestämmelser för territoriella särdrag

Artikel 9 Hållbar stadsutveckling (1 och 2)

Länsstyrelsen ser positivt på den fortsatta (och marginellt höjda) öronmärkningen av medel för en hållbar stadsutveckling. Städerna spelar en allt viktigare roll för Europas och Sveriges samlade tillväxt och sysselsättning. Samspel mellan stad och landsbygd är emellertid avgörande för en hållbar utveckling och territoriell sammanhållning, något som Länsstyrelsen anser bör beaktas vid utformningen av kriterier för berörda stadsområden.

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om särskilda bestämmelser för målet Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) med stöd av Europeiska regionala utvecklingsfonden och instrument för externa åtgärder, (COM(2018) 374)

Kommissionen föreslår att €8,4 miljarder ur Europeiska regionalfonden (ERUF) anslås till Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg), vilket är en minskning från 10.1 miljarder under nuvarande budgetperiod.

Datum
2018-09-03

Beteckning:
101-30552-2018

Ert diarienummer
N2018-03829-RTS

Det finns även ett förslag om att gränsöverskridande samarbeten ska begränsas till regioner med landgräns.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen menar att gränsöverskridande samarbete mellan regioner är en viktig del av sammanhållningspolitiken, varför en minskning av budgeten är olämplig.

Länsstyrelsen är speciellt bekymrad över förslaget om att ta bort den stödberättigade sjögränsen på 150 km och fokusera på regioner med fast förbindelse till fastlandet. En viktig fråga i sammanhanget är hur fast förbindelse ska definieras. Inkluderas endast broförbindelse blir det väldigt begränsande, men om regelbunden färjetrafik (som den mellan Gotland, Åland, Finland, Estland och Lettland) räknas blir det en annan betydelse i hur gränserna bedöms.

Länsstyrelsen anser att det vore olyckligt om förutsättningarna för mindre projektsamarbeten inom Östersjöområdet minskar till följd av att program som Central Baltic upphör. Länsstyrelsen har under senare år arbetat aktivt för att öka det svenska deltagandet i programmet.

Det är även viktigt att möjliggöra fortsatt medverkan från aktörer från Storbritannien, som viktiga partners i samarbetet mellan regioner, exempelvis för kunskapsutbyte, innovation och smart specialisering.

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska socialfonden+ (ESF+), (COM(2018) 382)

Kommissionen föreslår en sammanslagning av flera fonder och program i syfte att stärka synergier mellan dessa, öka flexibiliteten och förenkla genomförandet.

Det nya ESF+ kommer att bestå av tre delar;

- Nuvarande ESF, Sysselsättningsinitiativet för unga och FEAD (Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt) – genomförs med delad förvaltning
- Sysselsättning och social innovation – genomförs genom direkt och indirekt förvaltning
- Insatser för att förebygga ohälsa och förbättra folkhälsan – genomförs genom direkt förvaltning

Budgeten för ESF+ beräknas till €101,2 miljarder.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen anser generellt, i likhet med kommissionens förslag, att ESF+ kan bidra till social sammanhållning i EU och uppnå målsättningar inom den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Länsstyrelsen anser att det nya ESF+, med sammanslagning av Socialfonden med närliggande fonder, i grunden är positiv och ett nödvändigt steg för ökad förenkling, synergier och ett harmoniserat genomförande av programmen.

Datum
2018-09-03

Beteckning:
101-30552-2018

Ert diarienummer
N2018-03829-RTS

Länsstyrelsen konstaterar samtidigt att en sammanslagning av Europeiska socialfonden med de övriga fonderna innebär att den territoriella dimensionen i Socialfonden riskerar att urholkas, något som kan påverka implementeringen av ESF+ i allmänhet och möjligheter till synergier med ERUF på den regionala nivån i synnerhet. Detta vore olyckligt, eftersom svenska regioner fått regeringens uppdrag att samordna kompetensförsörjningsarbetet inom länen.

Länsstyrelsen anser även att en central utgångspunkt bör vara att minska den administrativa bördan för stödmottagare för att fonden ska kunna nå resultat och effekter.

Synpunkter på artikelnivå

KAPITEL I Gemensamma bestämmelser

Artikel 4. Särskilda mål

Länsstyrelsen anser att ESF+ mål att stärka sysselsättning, utbildning, social inkludering och hälsa bedöms hänga ihop och vara relevanta.

i) Förbättra tillgången till sysselsättning för alla arbetssökande, särskilt för unga, långtidsarbetslösa och personer utanför arbetskraften, och främja egenföretagande och den sociala ekonomin.

Länsstyrelsen anser att unga och nyanlända med svag utbildningsbakgrund och/eller i utanförskap är särskilt viktiga att nå med insatser genom Socialfonden. Det är här centralt att regelverket är flexibelt gällande hur och på vad sätt åtgärder kan utformas och dokumenteras och återrapporteras. Erfarenheter från innevarande programperiod visar att fungerande insatser såsom t.ex. olika former av uppsökande verksamhet, är tidskrävande och skiljer sig från andra individriktade åtgärder, något som regelverket behöver beakta om fonden ska adressera dessa målgrupper. Länsstyrelsen vill här särskilt understryka betydelsen av socialt företagande och samverkan med den sociala ekonomins aktörer, såsom uttryckt i målet ovan.

Länsstyrelsen anser generellt att det är viktigt att åstadkomma territoriella och tematiska synergier mellan ESF+ och ERUF då de utmaningar som forskning, innovation, näringslivsutveckling och klimat/energi) är intimt sammankopplade med kompetensförsörjning och utbildning inom ESF+. Här bedöms Socialfonden på olika vis kunna stärka både kompetensförsörjningen i näringslivet i allmänhet och även stärka en smart specialisering, kluster och utvecklingen av KETs (Key Enabling Technologies) såsom uttrycks i artikel 4, punkt 2.

DEL II Kapitel 2

Artikel 13 Innovativa åtgärder

Länsstyrelsen vill särskilt understryka betydelsen av att ESF+ möjliggör arbete i partnerskap (såsom uttrycks i artikeln 13) och där IOP – Idéburet Offentligt Partnerskap – uppmuntras som samarbetsform mellan offentliga aktörer och det civila samhällets organisationer i syfte att utveckla innovativa policier samt nya metoder och arbetssätt.

Datum
2018-09-03

Beteckning:
101-30552-2018

Ert diarienummer
N2018-03829-RTS

Erfarenheter från innevarande programperiod visar att det finns en konflikt i tillämpningen av regelverk och implementering av EU-lagstiftning gällande synen på partnerskap/samverkan med det civila samhällets organisationer och upphandlingsdirektiv, LOU samt statsstödsregelverk.

Synergierna mellan ERUF och ESF är här centrala för att möta de ekonomiska, miljömässiga och sociala dimensionerna av en hållbar stadsutveckling

Kommissionens förslag till Europadepartementets och rådets förslag om inrättande av Asyl- och migrationsfonden (Amif), (COM(2018) 471)

Kommissionen föreslår en budget om €10,4 miljarder till en ny Asyl- och migrationsfond. Detta är en ökning med drygt 50% från den tidigare Asyl-, migrations- och integrationsfonden. På integrationsområdet kommer den nya fonden endast att stödja medlemsstaternas tidiga integrationsinsatser.

Av medlen ska 60% fördelas i form av en fast summa om €5 miljarder till respektive medlemsstats nationella program och återstående 40% reserveras för riktade stöd.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen välkomnar en ökning av medel till asyl- och migrationsfonden, eftersom migration även fortsättningsvis kommer att vara en stor utmaning för Europa. Liksom för övriga fonder vill vi betona vikten av att regionala och lokala nivåer får möjlighet att påverka de prioriteringar som görs. Det är även av betydelse att de administrativa rutinerna förenklas, för att möjliggöra medverkan från fler aktörer, bland annat det civila samhället.

Länsstyrelsen i Stockholm vill framhålla att myndigheten har positiva erfarenheter av Asyl-, migrations- och integrationsfonden, föregångaren till den föreslagna Asyl- och migrationsfonden. Att tidiga integrationsinsatser är bra styrks av både forskning och svensk integrationspolitik, men dessa insatser leder inte nödvändigtvis till ändamålsenlig långsiktig integration. Länsstyrelsen menar därför att det är viktigt att den nya fonden kompletteras med en förstärkning av resurserna även för långsiktig integration, främst genom ESF+.

Övriga synpunkter

Länsstyrelsen instämmer med de kommentarer på förordningen som utarbetats gemensamt av Länsstyrelsernas integrationsnätverk, men vill framför allt lyfta följande synpunkter:

- Länsstyrelsens erfarenheter visar att de projekt där bred samverkan sker mellan olika aktörer i projektet oftare leder till positivt resultat. Således är det viktigt att fonden främjar utbyte av erfarenheter men även uppmuntrar och möjliggör transnationellt samarbete och samverkan mellan EU-medlemsstater.

Datum
2018-09-03

Beteckning:
101-30552-2018

Ert diarienummer
N2018-03829-RTS

- Länsstyrelsen ser positivt på att integrationsåtgärder som genomförs av lokala och regionala myndigheter och organisationer i det civila samhället ska berättigas en högre samfinansieringssats enligt artikel 12.3.
- Ytterligare önskar Länsstyrelsen att insatser som riktar sig till barn lyfts ytterligare som en viktig del av de integrationsfrämjandeinsatserna samt att barn- och jämställdhetsperspektivet stärks.

Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Fonden för inre säkerhet (ISF), (COM(2018) 472)

Kommissionen föreslår att Fonden för inre säkerhet (IFS) ökar till 2,5 miljarder för perioden 2021–2027. 60% ska bestå av medlemsstaternas nationella program och 40% förvaltas tematiskt. Fokus ligger på polisiära frågor, men även skydd av kritisk infrastruktur, krishantering och arbete mot våldsbejakande extremism.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen är positiv till denna förstärkning, i ljuset av det förändrade säkerhetspolitiska läget och den påbörjade översynen av det svenska totalförsvaret. Länsstyrelsen menar att det även är viktigt att fonden möjliggör insatser för ökad krisberedskap inom försvar och civilsamhälle.

Beslut i detta ärende har fattats och godkänts digitalt av länsöverdirektör Johan von Sydow. I den slutliga beredningen av ärendet har även deltagit tillväxtdirektör Karina Uddén, landsbygdsdirektör Ulrika Geber och utvecklingsledare Maria Lindqvist, föredragande.